

Jonker op vrijersvoeten anno 1645

Noem het roddel, noem het collectieve verontwaardiging, er wordt momenteel hoe dan ook op de kerk- én de molenweg met rode koontjes gesproken over jonker Jan van Gerwen, die normaliter op de Beekse Donk woont, maar nu domicilie heeft gekozen in het huis van Gemertenaar Jan de Louw. Het is publiekelijk bekend - iedereen praat er immers over - dat de jonker en Maijke, de vrouw van zijn gastheer, al zeven of acht jaar het bed delen.

'Zolang converseren zij al vleselijk.'

En dat is vreselijk. Vreselijk interessant vooral. Je zou er haast voor ter molen gaan ook al heb je er niets te zoeken. Even fijn schande spreken. U gelooft het niet? Goed, dan zullen wij vier betrouwbare getuigen aan het woord laten.

De eerste is Jacob Anthonis, een dorpsgenoot van jonker Jan van Gerwen. Hij vertelt dat hij verscheidene malen op kerckweghen ende muelenweghen en trouwens op nog veel meer plaatsen heeft horen zeggen dat er publiekelijk gezegd wordt dat de jonker oneerlijk en vleselijk met Maijke verkeert.

Horen zeggen dat er gezegd wordt... Is dat een solide en bonafide getuigenis of niet? Nee, dan Wilbert Jans uit Beek. Ook hij verklaart onder ede dat op de kerk- en molenwegen van Beek, Gemert, Helmond, Aarle én andere omliggende plaatsen de gemeijne fame wordt verspreid dat de jonker en Maijke het al een jaar of acht met elkaar doen. En let op, gemeijn is hier niet de aanduiding voor gemene roddel, maar voor een algemeen geuite bewering. Dus dan moet het wel waar zijn.

U bent nog niet overtuigd? Luister dan naar Corstiaen Jacobs, óók uit Beek. Hij beweert namelijk precies hetzelfde als zijn voorganger en voegt er nog fijntjes aan toe dat de hele gemeijnte van mening is dat Jan de Louw stelselmatig in zijn

Foto's in dit artikel van Jo van Es uit de fotoreportage van de middeleeuwse markt in Nieuwstraat-Haageijk, 9 september 2016.

eigen huis door zijn vrouw wordt bedrogen. En pas nogmaals op, want de hele gemeijnte, dat is het hele dorp. Of misschien wel dorpen. De hele streek.

Kan kloppen, want de volgende getuige komt uit Lieshout. Het is Jenneke, de weduwe van Gordt Jans. Ook zij heeft het over de kerk- en molenwegen en het gespreksonderwerp onder degenen die op die wegen dezelfde kant op moeten. Of elkaar tegenkomen, want dit is een thema om bij stil te staan. Ja, ook Jenneke vertelt hetzelfde

verhaal. En ook zij heeft een saillant detail voor u en mij in petto.

'Die Maijke onderhoudt haar huishouding of menagie alsof zij en jonker Van Gerwen echtelieden zouden zijn.'

Ziet u wel. U gelooft het nu ook, net als de rest van de Meierij. En hier eindigen de getuigenverhoren. Wat jammer is, want ik had zo graag Maijke, de jonker en zeker ook Jan de Louw aan het woord gelaten. Maar dat zit er nu even niet in.

Bron

Aartsbisschoppelijk archief te Mechelen, Archief van de officialiteit, nr. 1428. (Dit archief is vorig jaar geïnventariseerd, daarin is het nummer aldus omschreven: Verklaringen voor Schepenbank van Gemert [bisdom 's-Hertogenbosch] betreffende jonker Jan Van Geerwen, beschuldigd van ontucht met Mayken N.,vrouw van Jan De Louwe. 1645. 1 stuk). - Met dank aan Johan Otten.